

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Український державний університет
науки і технологій**

Кафедра «Управління фінансами,
облікової аналітики та
моніторингу бізнесу»

РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Навчально-методичні рекомендації та індивідуальні
завдання до виконання контрольної роботи

Електронне видання

ДНІПРО
2024

Упорядники:
І. Г. Аберніхіна

Електронне видання

Схвалено Групою забезпечення якості освітньої програми
072.2.01.23 «Фінансові технології в бізнесі»

Протокол № 10 від 06.06.2024

Р 51 Ринок фінансових послуг : навчально-методичні рекомендації та індивідуальні завдання до виконання контрольної роботи / упоряд. І. Г. Аберніхіна ; Укр. держ. ун-т науки і технологій. – Електрон. вид. – Дніпро : УДУНТ, 2024. – 30 с.

Навчально-методичні рекомендації призначені для використання студентами безвідривної форми навчання спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» під час виконання контрольних робіт з дисципліни «Ринок фінансових послуг».

Навчально-методичні рекомендації містять теоретичні питання, задачі для самостійного розв'язання, тестові завдання для перевірки засвоєння матеріалу, інструкції до виконання та оформлення контрольної роботи.

Іл. 0. Табл. 0. Бібліогр.: 7 назв.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
1 ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ.....	6
2 ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ	7
3 ЗАДАЧІ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО РОЗВ'ЯЗАННЯ	8
4 ТЕСТИ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З КУРСУ	10
5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	29

ПЕРЕДМОВА

Важливість фінансового сектору для економіки, вплив фінансових інновацій та зростанням потреби в кваліфікованих спеціалістах потребують специфічних знань в сфері ринку фінансових послуг. Ринок фінансових послуг є важливим аспектом особистого та корпоративного фінансового управління. Знання про фінансові інструменти, послуги та продукти допомагають приймати обґрунтовані рішення щодо інвестицій, кредитування, страхування тощо. Фінансовий сектор стимулює розвиток економіки, забезпечуючи доступ до капіталу для підприємств і підтримуючи інновації. Вивчення цього ринку дозволяє зрозуміти, як фінансові послуги впливають на економічне зростання та стабільність. Окрім того, фінансовий сектор зазнає швидких змін завдяки новим технологіям, таким як блокчейн, фінтех, мобільні платежі та інші цифрові рішення. Розуміння цих інновацій є важливим для ефективного управління фінансами у сучасному світі.

Метою даного курсу є формування знань та практичних навичок у сфері ринку фінансових послуг, зокрема: ознайомлення з основними принципами його функціонування, видами фінансових послуг, що надаються; розуміння механізмів роботи фінансових посередників; аналіз та оцінка ризиків; розробка та управління фінансовими послугами; розгляд правових аспектів та знання регуляторних вимог до функціонування ринку.

Завдання навчальної дисципліни "Ринок фінансових послуг" спрямовані на всебічну підготовку студентів, їх розуміння основних принципів та механізмів, а також формування практичних навичок, необхідних для успішної професійної діяльності. Основні завдання дисципліни включають: ознайомлення з основними поняттями та термінами ринку фінансових послуг; розгляд різних видів фінансових послуг: надання коштів та банківських металів у кредит; залучення коштів та банківських металів, що підлягають поверненню; фінансовий лізинг; факторинг; надання гарантій; торгівля валютними цінностями; фінансові платіжні послуги; вивчення механізмів роботи посередників на ринку фінансових послуг; аналіз ринку; правові аспекти функціонування ринку фінансових послуг; виконання практичних завдань, розрахунків, що моделюють реальні ситуації на ринку фінансових послуг.

Навчальна дисципліна "Ринок фінансових послуг" тісно поєднана з такими навчальними дисциплінами, як «Фінанси», «Мікроекономіка», «Макроекономіка», «Банківська справа» тощо.

Дисципліна забезпечує розвиток наступних програмних компетенцій та програмних результатів навчання:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

В результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- сутність фінансових послуг, їх функції та принципи;
- коло суб'єктів та об'єктів ринку фінансових послуг;
- основні види фінансових послуг;
- сутність ринку фінансових послуг, його види;

вміти:

- проаналізувати стан та динаміку основних показників ринку фінансових послуг України;
- обґрунтувати тенденції розвитку світового ринку фінансових послуг;
- розрахувати рівні ризиків при наданні фінансових послуг;
- пояснити стан та тенденції розвитку основних видів фінансових послуг в Україні.

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

У відповідності до програми навчальної дисципліни «Ринок фінансових послуг» студент виконує одну контрольну роботу, в якій необхідно:

1. Відобразити знання теорії, тобто розкрити сутність, зміст та значення розглянутих категорій.

2. Розрахувати практичне завдання.

Контрольна робота має таку структуру:

1. Титульна сторінка (за встановленою формою).

2. Відповіді на питання згідно з планом.

3. Розрахувати практичні задачі.

4. Опрацювати тестові завдання для закріплення та перевірки знань з курсу.

Відповідь на питання повинна мати чітку і логічну будову. Обсяг відповіді на всі питання не повинен перевищувати 14 – 15 сторінок друкарського тексту.

Номери питань обираються за двома останніми цифрами залікової книжки.

Рекомендації щодо оформлення контрольної роботи. Контрольна робота має бути написана від руки або віддрукована на аркушах паперу формату А4. Текст роботи треба розміщувати з одного боку аркуша, залишаючи поля зліва – 25 мм, справа – 10 мм, зверху та знизу – не менше ніж 20 мм. У друкованому варіанті використовується шрифт Times New Roman, розмір 14, інтервал 1,5. Викладання кожного пункту плану, а також вступу та висновків необхідно супроводжувати відповідним заголовком. Скорочення слів у тексті, крім загальноприйнятих, не допускається. Номер сторінки проставляється арабськими цифрами у правому верхньому кутку, починаючи з другої сторінки. Список літературних джерел складається в алфавітному порядку. На останній сторінці проставляється дата виконання роботи та особистий підпис.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Використання активів недержавного пенсійного фонду. Порядок припинення діяльності недержавного пенсійного фонду.
2. Гарантійні товариства на ринку фінансових послуг.
3. Гарантійні фонди: зарубіжний досвід організації діяльності.
4. Діяльність інститутів спільного інвестування в Україні.
5. Діяльність недержавного пенсійного фонду на ринку фінансових послуг.
6. Зарубіжний досвід організації регулювання і нагляду за діяльністю фінансових посередників
7. Інвестиційні фонди на ринку послуг зі спільного інвестування.
8. Інтернет-банкінг. Інтернет-трейдинг. Інтернет-страхування.
9. Корпоративні інвестиційні фонди. Пайові інвестиційні фонди.
10. Надання кредитних послуг кредитною спілкою.
11. Надання послуги фінансового лізингу. Розрахунок лізингових платежів
12. Недержавні пенсійні фонди та їх класифікація.
13. Оподаткування операцій фінансового лізингу.
14. Органи державного регулювання ринку фінансових послуг в Україні
15. Організація діяльності недержавного пенсійного фонду.
16. Організація контролю за наданням лотерейних послуг.
17. Основні форми державного регулювання діяльності з надання фінансових послуг
18. Особливості сплати пенсійних внесків та здійснення пенсійних виплат.
19. Оцінка фінансового стану недержавного пенсійного фонду.
20. Порядок оформлення договору факторингу. Визначення вартості факторингових послуг.
21. Ринок фінансових послуг та його структура
22. Розвиток теорії фінансового посередництва
23. Розвиток факторингу в Україні.
24. Склад та характеристика учасників ринку фінансових послуг.
25. Структура ринку фінансових послуг.
26. Супутні послуги ломбарду. Вимоги до обліку й облікової та реєструючої систем ломбарду.

27. Сутність і види факторингу. Особливості факторингового обслуговування.
28. Сутність інститутів спільного інвестування (ІСІ) та їх види.
29. Сутність ломбардної діяльності на ринку фінансових послуг. Кредитні послуги ломбарду.
30. Сутність лотерейної діяльності як фінансової послуги. Організація випуску та проведення лотерей.
31. Сутність та види лізингу. Порядок оформлення договору фінансового лізингу
32. Сутність та класифікація фінансових послуг.
33. Сутність та основні види гарантій. Порядок надання банківської гарантії. Поручительство.
34. Сутність та принципи недержавного пенсійного забезпечення в Україні.
35. Сутність та форми державного регулювання ринку фінансових послуг.
36. Сутність фінансових послуг з довірчого управління. Регулювання відносин довірчого управління.
37. Сутність, основні принципи та організаційні засади діяльності кредитної спілки. Організація залучення внесків.
38. Сутність, розвиток та особливості електронної комерції.
39. Управління активами інститутів спільного інвестування.
40. Учасники ринку фінансових послуг
41. Участь страхових компаній та банків у системі недержавного пенсійного забезпечення.
42. Фінансові інтернет-послуги в системі електронного бізнесу.
43. Фінансові нормативи та критерії якості системи управління кредитних спілок.
44. Формування та розподіл капіталу і доходів кредитної спілки.
45. Характеристика сучасного стану ринку фінансових послуг України.

3. ЗАДАЧІ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО РОЗВ'ЯЗАННЯ

Задача 1. Визначити крос-курси купівлі та продажу валют AUD/UAH, якщо

USD/UAH = 8,8000-8,8540 та USD/AUD = 1,9635-1,9955.

Задача 2. Визначити середній крос-курс EUR/CHF, якщо USD/CHF = 2,0542-2,0920, а EUR/USD = 1,4530-1,4735.

Задача 3. Спот-курс USD/CAD = 2,1130-2,1150, своп-ставки на 60 днів 120-110. Визначити форвардний валютний курс через 60 днів.

Задача 4. Інвестор займає строкову позицію гри на підвищення 10 січня по березневому ф'ючерсному контракту на швейцарські франки (стандартна партія 100000 швейцарських франків) за ціною 0,5610 USD за 1 франк. Гарантійний внесок 2000 USD, додаткове забезпечення 1500 USD. Скільки у інвестора залишиться на рахунку 13 січня вранці, якщо останній контракт на швейцарські франки відбувся 10 січня за ціною 0,5650 USD за франк, 11 січня – 0,5595 USD за франк, 12 січня – 0,5620 USD за франк.

Задача 5. Визначити внутрішню вартість опціону, якщо ціна його виконання на купівлю швейцарських франків становить CHF 2,1250 = USD1, а поточний курс CHF 2,1135 = USD1. Визначити прибутки або збитки власника опціону від даного контракту, якщо він сплатив премію за його укладання в розмірі USD 0,0110 за кожен одиницю швейцарського франку. Загальна сума контракту становить 50000 швейцарських франків.

Задача 6. Трейдер купує 500 єврооблігацій на вторинному ринку за ціною 89. Кожна облігація має номінальну вартість 1000USD та 9% купон. На день розрахунку за угодою з дня останньої виплати процентів минуло 186 днів. Яку суму заплатить трейдер за облігації.

Задача 7. ТОВ «Віннер Лізинг» пропонує наступні умови лізингу устаткування вартістю 50000USD: амортизаційні відрахування 15% річних, передплата 10% від вартості устаткування, лізингова маржа 5%, термін дії договору 3 роки, плата за лізинг – 14% річних, ставка страхування 4%. Лізингові платежі сплачуються рівними частинами один раз на місяць. Інфляція становить 10% на рік. Розрахувати лізингові платежі та визначити їх теперішню вартість.

Задача 8. Визначити номінальну вартість 3-х векселів за експортною операцією на 700 тис. грн, якщо вони форфейтуються за відсотковою ставкою 25%, а термін погашення становить 3 роки. Векселі мають різну номінальну вартість.

4. ТЕСТИ ДЛЯ САМОПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З КУРСУ [3]

1. *Що таке фінансові послуги?*

- а) Товари та послуги, пов'язані з харчуванням.
- б) Послуги, що надаються в сфері охорони здоров'я.
- в) Послуги, пов'язані з грошовими операціями та управлінням фінансами.
- г) Послуги у сфері транспорту.

2. *Що включає в себе ринок фінансових послуг?*

- а) Тільки послуги банків.
- б) Тільки послуги страхових компаній.
- в) Послуги банків, страхових компаній, інвестиційних фондів і багато інших фінансових установ.
- г) Тільки послуги публічних фінансових установ.

3. *Які основні види фінансових послуг існують?*

- а) Лікарські послуги та освіта.
- б) Будівництво і ремонт.
- в) Банківські послуги, страхування, інвестиції, пенсійне забезпечення і біржова діяльність.
- г) Торгівля інформацією та реклама.

4. *Який вплив має конкуренція на ринок фінансових послуг?*

- а) Знижує якість послуг.
- б) Підвищує ціни на послуги.
- в) Змушує фінансові установи покращувати якість послуг та знижувати вартість.
- г) Не має жодного впливу на ринок фінансових послуг.

5. *Які ризики пов'язані з фінансовими послугами?*

- а) Ризик втрати грошей через заборгованість у банку.
- б) Ризик терористичних атак на фінансові установи.
- в) Ризик, пов'язаний зі змінами відсоткових ставок та фінансовими ринками.
- г) Ризик забруднення довкілля.

6. *Що включає в себе сутність ринку фінансових послуг?*

- а) Надання банками вкладів.
- б) Обмін готівки між фізичними особами.

в) Надання різноманітних фінансових продуктів та послуг, таких як позики, інвестиції, страхування тощо.

г) Продаж фінансових книг та журналів.

7. Яке значення має ринок фінансових послуг для суспільства?

а) Ринок фінансових послуг не має значення для суспільства.

б) Він забезпечує розваги для громадян.

в) Він сприяє ефективному акумулюванню капіталу, забезпечує фінансову стабільність, та допомагає підтримувати економічний ріст.

г) Його значення обмежується ліквідністю.

8. Як регулюється ринок фінансових послуг з метою забезпечення його ефективності і безпеки?

а) Він не регулюється, але контролюється урядом.

б) Ринок фінансових послуг регулюється тільки міжнародними організаціями.

в) Він регулюється законодавством та регуляторними органами, такими як національні банки та фінансові комісії.

г) Він регулюється виключно фінансовими установами.

9. Які переваги має наявність ринку фінансових послуг для індивідуальних споживачів?

а) Відсутність доступу до фінансових послуг полегшує їхнє життя.

б) Ринок фінансових послуг забезпечує можливість зекономити гроші.

в) Він надає можливість збільшувати дохід, зберігати гроші в безпеці, інвестувати та забезпечує захист від ризиків.

г) Ринок фінансових послуг змушує споживачів витратити більше грошей.

10. Коли в Україні розпочалося становлення ринку фінансових послуг?

а) В середньовіччі.

б) В другій половині 20-го століття.

в) Після незалежності України в 1991 році.

г) В середині 19-го століття.

11. Який був перший крок в розвитку ринку фінансових послуг в Україні після незалежності?

а) Створення перших комерційних банків.

б) Запровадження електронних грошей.

в) Розробка інноваційних фінансових продуктів.

г) Запуск страхових послуг для фермерів.

12. Які головні риси становлення ринку фінансових послуг в Україні?

а) Швидкий розвиток та повна стабільність.

б) Нестабільність та відсутність регуляції.

в) Регуляція та зменшення кількості учасників ринку.

г) Поступовий розвиток, реформи та розширення спектру послуг.

13. Які головні фактори сприяли розвитку ринку фінансових послуг в Україні?

а) Відсутність інтересу споживачів у фінансових послугах.

б) Розширення глобалізації та іноземних інвестицій.

в) Висока інфляція та економічні кризи.

г) Реформи в банківському та страховому секторах, залучення іноземних банків тощо.

14. Які сучасні виклики стоять перед ринком фінансових послуг в Україні?

а) Стабільність і відсутність регуляції.

б) Недостатній рівень конкуренції та інновацій.

в) Загрози кібербезпеці та глобальні фінансові кризи.

г) Повна відсутність сучасних технологій у фінансовому секторі.

15. Згідно якого законодавства України визначається фінансова послуга?

а) Закон України "Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг".

б) Закон України "Про страхування".

в) Закон України "Про банки і банківську діяльність".

г) Закон України "Про фінансовий ринок".

16. Як визначається фінансова послуга відповідно до законодавства України?

а) Операція з нерухомістю.

б) Операція з готівкою.

в) Операція з фінансовими активами в інтересах третіх осіб чи за власний рахунок.

г) Операція з різними товарами і послугами.

17. Яка роль фінансових послуг у розвитку національної економіки?

а) Вони не мають важливого значення для економіки.

б) Вони сприяють виробництву конкретних товарів.

в) Вони сприяють збереженню реальної вартості фінансових активів та ефективному акумулюванню капіталу.

г) Вони сприяють зростанню інфляції.

18. Яким чином визначається фінансова послуга згідно з чинним законодавством України?

а) Це операція з будь-якими активами, пов'язана зі споживанням товарів і послуг.

б) Це операція з фінансовими активами, здійснювана виключно в інтересах третіх осіб за їхній рахунок.

в) Це будь-яка операція з активами, що може призвести до збереження вартості активів.

г) Це операція з будь-якими активами, здійснювана виключно власний рахунок.

19. Які партнери найбільш активні в торгівлі послугами з Україною?

а) Китай та Індія.

б) Молдова, Казахстан, Узбекистан, та Швейцарія, Німеччина, США, Італія, Великобританія.

в) Польща та Угорщина.

г) Африканські країни.

20. Яка роль ринку фінансових послуг в економіці?

а) Він є основним джерелом матеріальних ресурсів.

б) Він гарантує низькі темпи інфляції.

в) Він сприяє створенню фінансової системи.

г) Він контролює ринки матеріально-сировинних ресурсів.

21. Які критерії створення ринку фінансових послуг?

а) Тільки відкритість та справедливість.

б) Відкритість, справедливість та стабільність.

в) Конкурентоспроможність та гарантії.

г) Стабільність та ефективність.

22. За формулою $VNP = \text{Споживання} + \text{Інвестиції} + \text{Держвитрати} + \text{Сальдо зовнішньої торгівлі}$, які фактори впливають на можливості економічного зростання?

а) Збалансованість державного бюджету.

б) Споживання та податки.

в) Інвестиції та державні витрати.

г) Сальдо торговельного балансу.

23. *Які основні аспекти пов'язані з відповідальністю уряду за розвиток фінансової системи?*

а) Тільки політика фінансового сектора.

б) Юридична і регулятивна інфраструктура.

в) Економічні стимули та макроекономічне середовище.

г) Усі відповіді вірні.

24. *Які фактори можуть впливати на надійність і конкурентоспроможність фінансових інститутів?*

а) Мінімальна конкуренція на ринку.

б) Політичний клімат у країні.

в) Велика кількість регулятивних обмежень.

г) Високий рівень інфляції.

25. *Як можна визначити ринок фінансових послуг як ефективний?*

а) Зміни цін на фінансові активи точно і швидко відображають інформацію про активи.

б) Ринок не має доступу для всіх учасників і не контролюється ніким.

в) Інформація про фінансові активи недоступна для всіх учасників.

г) Ринок контролює ціни на фінансові активи і допускає спотворення.

26. *Які основні завдання ринку фінансових послуг?*

а) Регулювання руху фінансових ресурсів і стабільність цін на активи.

б) Сегментація ринку за продавцями фінансових послуг.

в) Заповнення вільних ніш та спрощення вибору фінансових послуг.

г) Стандартизація та оптимізація виробництва фінансової продукції.

27. *Які пріоритетні функції відводяться державі та суспільству щодо фінансових послуг?*

а) Забезпечення стабільного розвитку.

б) Захист інвесторів.

в) Впорядкування діяльності позичальників і фінансових посередників.

г) Сегментація ринку за продавцями фінансових послуг.

28. *Що може вплинути на репутацію держави на світових фінансових ринках?*

а) Висока якість ринку фінансових послуг.

- б) Необоротність позитивних змін.
- в) Збитки підприємств і користувачів капіталу.
- г) Регулювання руху фінансових ресурсів і стабільність цін на активи.

29. *Який із наступних суб'єктів ринку фінансових послуг надає кредити та приймає депозити від клієнтів?*

- а) Банки
- б) Страхові компанії
- в) Інвестиційні фонди
- г) Фінансові консультанти

30. *Яка організація регулює функціонування банків та фінансових установ у багатьох країнах?*

- а) Всесвітня торгова організація (WTO)
- б) Міжнародний валютний фонд (МВФ)
- в) Центральний банк
- г) Організація Об'єднаних Націй (ООН)

31. *Що характеризує роботу інвестиційних фондів?*

- а) Надання позики на короткий термін
- б) Управління портфелем цінних паперів для інвесторів
- в) Страхування автомобілів
- г) Надання фінансових консультацій

32. *Хто є суб'єктом, який надає фахові поради з фінансів та інвестицій клієнтам?*

- а) Банки
- б) Фінансові консультанти
- в) Страхові компанії
- г) Інвестиційні фонди

33. *Який суб'єкт ринку фінансових послуг спеціалізується на забезпеченні фінансового захисту та компенсації виплат при негативних подіях?*

- а) Банки
- б) Інвестиційні фонди
- в) Фінансові консультанти
- г) Страхові компанії

34. *Яка роль центрального банку у фінансовій системі?*

- а) Надання кредитів малим підприємствам

- б) Управління інвестиційними фондами
- в) Регулювання грошового обігу та монетарної політики
- г) Надання страхових послуг

35. Яка з наступних груп суб'єктів ринку фінансових послуг включає інвесторів і вкладників?

- а) Фінансові консультанти
- б) Страхові компанії
- в) Фінансові технології (FinTech)
- г) Кінцеві споживачі

36. Які засоби та інструменти використовують фінансові консультанти для досягнення фінансових цілей своїх клієнтів?

- а) Депозити
- б) Ліцензії на видачу кредитів
- в) Портфель інвестицій
- г) Торгівля автомобілями

37. Який суб'єкт ринку фінансових послуг відповідає за обрання оптимальних стратегій інвестування та управління портфелем цінних паперів?

- а) Центральний банк
- б) Інвестиційний фонд
- в) Фінансовий консультант
- г) Страхова компанія

38. Яку роль відіграє орган регулювання у фінансовому секторі?

- а) Регулювання курсу іноземної валюти
- б) Забезпечення стабільності та надійності фінансових установ
- в) Видача кредитів малим підприємствам
- г) Виробництво товарів і послуг

39. Що розуміється під терміном "заощадження населення"?

- а) Гроші, витрачені на споживання товарів і послуг
- б) Гроші, які не йдуть на купівлю товарів і послуг або сплату податків
- в) Гроші, інвестовані у різні види цінних паперів
- г) Гроші, витрачені на освіту і здоров'я

40. Які основні функції виконує домогосподарство в економіці?

- а) Постачання факторів виробництва та споживання
- б) Постачання факторів виробництва та заощадження

- в) Споживання, постачання факторів виробництва та заощадження
- г) Споживання та заощадження

41. Які форми заощаджень найбільш поширені серед домогосподарств?

- а) Вклади в банках і цінні папери
- б) Позики та кредити
- в) Вклади в нерухомість
- г) Вклади в товари і послуги

42. Які фактори можуть впливати на рівень заощаджень домогосподарств?

- а) Вік та дохід сім'ї
- б) Освіта та здоров'я
- в) Політичні переконання
- г) Рівень споживання товарів і послуг

43. Чому деякі домогосподарства можуть витратити більше, ніж заробляють?

- а) Їм потрібно відшкодувати спожиті раніше засоби
- б) Це є здоровим фінансовим підходом
- в) Вони надто багаті для заощаджень
- г) Це характерно тільки для молодих сімей

44. Які основні суб'єкти економіки витрачають більше, ніж отримують?

- а) Домогосподарства
- б) Підприємства і фірми
- в) Банки та страхові компанії
- г) Центральні банки

45. Яка область фінансів домогосподарств забезпечує надходження грошових коштів у бюджету у формі податків та зборів?

- а) Фінанси молодих сімей
- б) Фінанси домогосподарств пенсійного віку
- в) Фінанси домогосподарств з високими доходами
- г) Фінанси домогосподарств загальної маси

46. Що включають в себе заощадження домогосподарств?

- а) Освіту та здоров'я
- б) Вклади в товари та послуги
- в) Вклади в ощадні банки та цінні папери

г) Позики та кредити

47. Які види фінансових інструментів найбільш розповсюджені серед заощаджень населення?

а) Вклади в банках і цінні папери

б) Освіта та здоров'я

в) Позики та кредити

г) Вклади в нерухомість

48. Які три способи зв'язку держави з економічною системою?

а) Податки, державні закупки, позики

б) Податки, борги, інвестиції

в) Заробітна плата, податки, подарунки

г) Продаж акцій, депозити, банкінг

49. Як держава компенсує бюджетний дефіцит?

а) Зниженням обсягів виробництва

б) Збільшенням податків

в) Позиками на фінансових ринках

г) Зменшенням споживання

50. Які фінансові інструменти використовуються державою для залучення позик на фінансових ринках?

а) Дорогоцінні метали

б) Криптовалюта

в) Облігації внутрішньої державної позики

г) Акції компаній

51. Як впливає зниження ставок податків на ринок фінансових послуг?

а) Збільшує вартість кредитів

б) Зменшує попит на кредити

в) Сприяє поживленню підприємницької активності на ринку фінансових послуг

г) Збільшує інфляцію

52. Хто є суб'єктами операцій на ринку цінних паперів?

а) Тільки інвестори (покупці)

б) Тільки емітенти цінних паперів

в) Інвестори, емітенти, та посередники

г) Тільки держава

53. Які дві основні стадії обігу цінних паперів є?

- а) Первинний і секундарний
- б) Внутрішній і зовнішній
- в) Інституціональний і фізичний
- г) Діловий і поза ринковий

54. Що таке аукціон на ринку цінних паперів?

- а) Офіційний обмін валютою
- б) Продаж цінних паперів на торговій біржі
- в) Продаж безпосередньо емітентом
- г) Продаж цінних паперів шляхом прийому заявок з різними цінами

55. Як відбувається розміщення цінних паперів на ринку через інвестиційних дилерів?

- а) Дилер купує цінні папери та утримує їх до викупу
- б) Дилер виступає у ролі брокера, здійснюючи продаж від імені емітента
- в) Дилер купує цінні папери для подальшого перепродажу
- г) Дилер купує цінні папери для власного користування

56. Яка роль центрального банку на ринку цінних паперів?

- а) Центральний банк регулює ціни на цінні папери
- б) Центральний банк вирішує питання щодо доцільності випуску цінних паперів
- в) Центральний банк не має впливу на ринок цінних паперів
- г) Центральний банк керує продажем цінних паперів на ринку

57. Фінансове посередництво – це:

- а) участь третьої особи у забезпеченні обігу фінансових активів;
- б) страхування цивільної відповідальності відносно третіх осіб;
- в) діяльність органів місцевого самоврядування з фінансування галузей економіки;
- г) немає правильної відповіді.

58. Прямими учасниками окремих ринків фінансових послуг є:

- а) емітенти та інвестори;
- б) страховики й перестраховки;
- в) дилери та брокери;
- г) усі відповіді правильні.

59. Діяльність фінансових посередників спрямована на:

а) акумуляцію вільних грошових коштів і їх розміщення серед позичальників;

б) отримання інвестиційного прибутку;

в) надання фінансових послуг на території України;

г) об'єднання фінансових установ.

60. Правові засади здійснення фінансового посередництва в Україні визначені:

а) Законом України «Про банки і банківську діяльність»;

б) Законом України «Про фінансове посередництво»;

в) Законом України «про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»;

г) немає правильної відповіді.

61. Не належать до фінансових установ:

а) довірчі товариства;

б) страхові компанії;

в) установи накопичувального пенсійного забезпечення;

г) незалежні фінансові посередники, що надають послуги з видачі фінансових гарантій.

62. Фінансова установа – це:

а) установа, яка відповідно до закон у має право надавати фінансові кредити на власний ризик;

б) юридична особа, що відповідно до закон у надає кілька фінансових послуг;

в) юридична особа, як у внесено до реєстру в порядку, встановленому законом;

г) юридична особа, котра відповідно до закон у надає одну чи декілька фінансових послуг, а також інші послуги, пов'язані з наданням фінансових послуг, та внесена до відповідного реєстру в установленому законом порядку.

63. Кредитна організація – це:

а) фінансова установа, що відповідно до закон у має право за рахунок залучених коштів надавати фінансові кредити на власний ризик;

б) юридична особа, яка відповідно до закону надає одну або кілька фінансових послуг;

в) юридична особа, що відповідно до закон у надає одну чи кілька фінансових послуг і як у внесено до відповідного реєстру в порядку,

встановленому законом;

г) немає правильної відповіді.

64. *Основні функції фінансового посередництва:*

а) ефективно розміщення вільних фінансових ресурсів;

б) диверсифікація фінансового ризику;

в) стимулювання підприємницької діяльності;

г) усі відповіді правильні.

65. *Фінансовий кредит – це:*

а) кошти, які надаються у позику юридичній або фізичній особі на визначений строк та під процент;

б) кошти, цінні папери;

в) боргові зобов'язання;

г) немає правильної відповіді.

66. *Фінансові послуги надаються:*

а) фінансовими установами;

б) фізичними особами;

в) підприємцями;

г) немає правильної відповіді.

67. *Фінансові установи мають право надавати послуги з факторинг у з урахуванням вимог:*

а) цивільного кодексу України;

б) Закон у «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»;

в) Закону «Про банки і банківськ у діяльність»;

г) правильні перші дві.

68. *Інституційна структура ринку фінансових послуг об'єднує такі складові:*

а) ринок банківських послуг і ринок фінансових послуг;

б) ринок банківських послуг та небанківських фінансових установ;

в) ринок банківських послуг та фінансових послуг;

г) немає правильної відповіді.

69. *У секторі прямого фінансування зв'язки між продавцями й покупцями фінансових активів здійснюються:*

а) безпосередньо;

б) через фінансових посередників, які спочатку акумулюють ресурси, що пропонуються на ринку, а потім продають їх кінцевим покупцям від свого імені;

в) через державних фінансових посередників, які спочатку акумулюють фінансові ресурси;

г) немає правильної відповіді.

70. До банківських послуг належать:

а) залучення у вклади (депозити) коштів та банківських металів від необмеженого кола юридичних і фізичних осіб;

б) відкриття та ведення поточних (кореспондентських) рахунків клієнтів, у тому числі у банківських металах;

в) розміщення залучених у вклади (депозити), у тому числі на поточні рахунки, коштів і банківських металів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик;

г) усі відповіді правильні.

71. Банк, крім надання фінансових послуг, має право здійснювати також діяльність щодо:

а) інвестицій, випуску власних цінних паперів;

б) випуску, розповсюдження, проведення лотерей та зберігання цінностей або надання в майновий найм (оренду) індивідуального банківського сейфа;

в) інкасації коштів та перевезення валютних цінностей, ведення реєстрів власників іменних цінних паперів (крім власних акцій) і надання консультаційних та інформаційних послуг щодо банківських й інших фінансових послуг;

г) усі відповіді правильні.

72. Діяльність кредитної спілки ґрунтується на таких основних принципах:

а) добровільності вступу та свободи виходу з кредитної спілки;

б) рівноправності членів кредитної спілки;

в) самоврядування та гласності;

г) усі відповіді правильні.

73. Фінансовий лізинг є операцією, яка включає такі характерні риси:

а) лізингоодержувач визначає обладнання й вибирає постачальника, здебільшого не покладаючись на досвід думку лізингодавця;

б) обладнання придбане лізингодавцем у зв'язку з договором лізингу, який, наскільки відомо постачальнику, або укладений, або повинен бути укладений між

лізингодавцем і лізингоодержувачем;

в) лізингові платежі, належні до сплати за договором лізингу, обчислюються таким чином, щоб урахувати, зокрема, амортизацію всієї чи значної частини вартості обладнання;

г) усі відповіді правильні.

74. Одним із найстаріших видів кредитування населення є:

а) діяльність ломбардів із надання фінансових кредитів;

б) діяльність кредитних спілок;

в) діяльність лихварських компаній ;

г) немає правильної відповіді.

75. Суб'єктами факторингової операції є:

а) фактор, клієнт, позичальник;

б) факторингова фінансова установа або фізична особа – суб'єкт підприємницької діяльності, яка відповідно до закону має право здійснювати факторингові операції;

в) фізична чи юридична особа;

г) підприємство, що купує товар або послугу на умовах комерційного кредиту.

76. За участю боржника в угоді факторинг може бути:

а) відкритий та закритий (конфіденційний);

б) внутрішній і міжнародний;

в) регулярний та одноразовий;

г) простий і вексельний.

77. Які з фінансових послуг не стосуються сегмента грошового ринку?

а) організація й проведення розрахунків;

б) забезпечення електронного обігу грошей (послуги електронних платіжних систем);

в) здійснення операцій з дорогоцінними металами;

г) купівля/продаж цінних паперів.

78. Що забезпечують фінансові послуги на грошовому ринку?

а) грошовий обіг;

б) обіг фінансових послуг;

в) купівлю/продаж цінних паперів;

г) обіг капіталів.

79. *Готівкові розрахунки – це:*

- а) розрахунки, що здійснюються шляхом перерахування грошових сум за рахунками фінансово-кредитних установ;
- б) розрахунки, які проводить НБУ;
- в) платежі готівкою фізичних та юридичних осіб за реалізовану продукцію, виконані роботи, надані послуги і за операціями, що безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції та іншого майна;
- г) платежі юридичних осіб за товари, роботи, послуги.

80. *Безготівкові розрахунки – це:*

- а) розрахунки, що здійснюються шляхом перерахування грошових сум за рахунками фінансово-кредитних установ без участі готівки;
- б) розрахунки, які проводить НБУ;
- в) платежі готівкою фізичних та юридичних осіб за реалізовану продукцію, виконані роботи, надані послуги і за операціями, що безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції та іншого майна;
- г) платежі юридичних осіб за товари, роботи, послуги.

81. *Які форми безготівкових розрахунків використовують клієнти банків України?*

- а) розрахунки платіжними дорученнями;
- б) розрахунки платіжними вимогами;
- в) розрахунки чеками;
- г) усі варіанти відповідей правильні.

82. *Що являє собою електронний платіжний засіб?*

- а) платіжний інструмент, який надає його держателю можливість за допомогою платіжного пристрою отримати інформацію про належні держателю кошти та ініціювати їх переказ;
- б) комплекс програмно-апаратних засобів щодо здійснення операцій з грошовими коштами, емітованими у готівковій формі;
- в) комплекс державних засобів щодо здійснення операцій з грошовими коштами;
- г) комплекс засобів щодо електронних розрахунків.

83. *Для забезпечення організації готівкового грошового обігу Національний банк здійснює:*

- а) виготовлення та зберігання банкнот і монет;

- б) створення резервних фондів банкнот та монет;
- в) визначення порядку ведення касових операцій для банків, інших фінансових установ, підприємств і організацій;
- г) усі варіанти відповідей правильні.

84. *Банки мають право відкривати своїм клієнтам рахунки:*

- а) вкладні (депозитні);
- б) поточні;
- в) кореспондентські;
- г) немає правильної відповіді.

85. *Переказ коштів в Україні здійснюється з використанням таких платіжних інструментів:*

- а) міжбанківських розрахункових документів;
- б) клірингових вимог;
- в) електронних платіжних засобів (платіжних карток, мобільних платіжних інструментів);
- г) усі відповіді правильні.

86. *До операцій з банківськими металами в операційних касах не належать:*

- а) купівля у фізичних осіб-резидентів і нерезидентів банківських металів за готівкові гривні;
- б) приймання банківських металів від клієнтів для зарахування на металеві рахунки;
- в) видача банківських металів клієнтам з їх металевих рахунків через операційну касу банку;
- г) сплата процентів у банківських металах.

87. *Під валютним курсом розуміють:*

- а) ціну, яка сплачується в національній грошовій одиниці за одиницю іноземної валюти;
- б) набір національних валют, що використовується при котируванні іноземної валюти;
- в) угоду між учасниками валютного ринку щодо обміну грошових сум;
- г) напрям переміщення валютних цінностей.

88. *У разі прямого котирування:*

- а) зазначають, скільком одиницям іноземної валюти дорівнює одиниця

(10, 100, 1000) національної валюти;

б) зазначають, скільком національним грошовим одиницям дорівнює одиниця (10, 100, 1000) іноземної валюти;

в) установлюється курс покупця і продавця;

г) немає правильної відповіді.

89. Нерезидентами на українському валютному ринку є:

а) юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, що не мають статусу юридичної особи, з місцезнаходженням на території України, які здійснюють свою діяльність на підставі законів України;

б) фізичні особи (іноземні громадяни, громадяни України, особи без громадянства), котрі мають постійне місце проживання за межами України, в тому числі ті, що тимчасово перебувають на території України;

в) юридичні особи, суб'єкти підприємницької діяльності, котрі не мають статусу юридичної особи, з місцезнаходженням за межами України, які створені й діють відповідно до законодавства іноземної держави;

г) розташовані на території України іноземні дипломатичні, консульські, торговельні та інші офіційні представництва, що мають імунітет і дипломатичні привілеї.

90. До складу золотовалютного резерву Національного банку України входять такі активи:

а) монетарне золото та цінні папери (крім акцій), що оплачуються в іноземній валюті;

б) спеціальні права запозичення й іноземна валюта у вигляді банкнот та монет або кошти на рахунках за кордоном;

в) резервна позиція в МВФ;

г) усі відповіді правильні.

91. До валютних операцій відносять:

а) операції, пов'язані з переходом права власності на валютні цінності, за винятком операцій, що здійснюються між резидентами у валюті України;

б) операції, пов'язані з використанням валютних цінностей у міжнародному обігу як засобу платежу, з передаванням заборгованостей та інших зобов'язань, предметом яких є валютні цінності;

в) операції, пов'язані з увезенням, переказуванням і пересиланням на територію України та вивезенням, переказуванням і пересиланням за її межі валютних цінностей;

г) усі відповіді правильні.

92. До валютних операцій, пов'язаних з рухом капіталу, належать:

а) касові операції в готівковій формі;

б) операції з довгими термінами валютування;

в) прямі інвестиції, тобто вкладення в статутний капітал підприємства з метою отримання доходу і прав на участь в управлінні ними;

г) немає правильної відповіді.

93. Форвардні операції «outright» – це:

а) строкові операції з купівлі та продажу стандартизованої суми іноземної валюти за узгодженим курсом;

б) угоди щодо купівлі-продажу іноземної валюти протягом певного періоду або на певну дату в майбутньому за валютним курсом, що узгоджується на дату укладення угоди;

в) коли здійснюється комбінація двох протилежних конверсійних угод на однакові суми, але з різними датами валютування;

г) немає правильної відповіді.

94. Для аналізу валютного ринку використовують такі методи:

а) фундаментальний аналіз;

б) технічний аналіз;

в) інтуїтивний аналіз;

г) усі відповіді правильні.

95. Під плаваючими обмінними (валютними) курсами розуміють:

а) такі курси, рівні яких визначаються на ринку під впливом попиту та пропозиції, що У свою чергу залежні від стану платіжного балансу країни, співвідношення відсоткових ставок і темпів інфляції, очікувань Учасників ринку, офіційних валютних інтервенцій тощо;

б) курс, який передбачає наявність певного зареєстрованого (офіційного) паритету, котрий підтримує НБУ;

в) уведення певних обмежень – валютний коридор, граничні розміри маржі за валютообмінними операціями;

г) немає правильної відповіді.

96. Валютні брокерські фірми:

- а) підтримують стійкий попит на валюту (імпортери) та пропозицію валюти (експортери), а також розміщують і залучають вільні валютні ресурси;
- б) зводять покупців і продавців валюти й здійснюють між ними конверсійні та кредитно-депозитні операції;
- в) постійно купують-продають валюту для одержання доходу від різниці в її курсі;
- г) здійснюють операції на валютному ринку для захисту від несприятливої зміни валютного курсу.

97. Угоди між учасниками валютного ринку щодо обміну грошових сум, номінованих у валюті однієї країни, на валюту іншої країни за узгодженим курсом на визначену дату – це:

- а) конверсійні операції;
- б) депозитні операції;
- в) кредитні операції;
- г) неторгові операції.

98. Строкові угоди між продавцями та власниками опціонів, за якими власник опціону отримує право, але не зобов'язання купити у продавця опціону або продати йому визначену суму однієї валюти в обмін на іншу за обумовленим на день обміну курсом, мають назву:

- а) валютні опціони;
- б) форвардні операції swap;
- в) валютні ф'ючерси;
- г) форвардні операції outright.

99. Який опціон дає право його власнику на купівлю через визначений час за наперед обумовленою ціною певного активу, який йому зобов'язаний продати продавець опціону?

- а) опціон put;
- б) опціон call;
- в) варант;
- г) «американський» опціон.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Про фінансові послуги та фінансові компанії : Закон України від 14.12.2021 № 1953-IX : станом на 8 листоп. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1953-20#Text> (дата звернення: 18.10.2024)
2. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / С. С. Арутюнян та ін. ; за заг. ред. С. С. Арутюнян, М. І. Іоргачова. Харків : Діса плюс, 2020. 312 с.
3. Онищенко В. О., Завора Т. М. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. Полтава : ПолтНТУ, 2017. 409 с.
4. Ринок фінансових послуг : підручник / Н. В. Приказюк та ін. ; за ред. Н. В. Приказюк. Київ : ФОП Ямчинський О. В., 2019. 756 с.
5. Слав'юк Н. Р., Глущенко С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2022. 206 с.
6. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / уклад.: О. В. Третьякова., В. М. Харабара., Р. І. Грешко. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 118 с.
7. Фінансовий ринок : навч. посіб. / Н. В. Трусова та ін. ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т ім. Дмитра Моторного. Мелітополь : Вид. будинок ММД, 2021. 235 с.

Навчально-методичне видання

Аберніхіна Ірина Георгіївна

РИНОК ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Навчально-методичні рекомендації та індивідуальні завдання до
виконання контрольної роботи

Електронне видання

Експертний висновок склала д-р екон. наук, проф. Світлана Мушнікова

Зареєстровано НМВ УДУНТ (№ 780 від 06.11.2024)

Комп'ютерна верстка І. Г. Аберніхіна

Формат 60x84_{1/16}. Ум. друк. арк. 1,75. Обл.-вид. арк. 1,04.

Зам. № 110

Видавець: Український державний університет науки і технологій
вул. Лазаряна, 2, ауд. 2216, м. Дніпро, 49010.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7709 від 14.12.2022